

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

**Moslashuvchan elektr izolyatsion quvurlar. 3-qism. Qobiqning alohida turlari
uchun texnik shartlar. List 300. Shisha tolali, to‘qilgan, qoplamagan qoplama**

Rasmiy nashr

NATIONAL STANDARD OF UZBEKISTAN

**Flexible insulating sleeving. Part 3: Specifications for individual types of sleeving. Sheet 300:
Glass textile fibre sleeving, braided, uncoated**

Official edition

Ushbu davlat standart EN 60684-3-300:2002 ning bir xil qo‘llanilishidir. Rue de Stassart 35, B - 1050 Brussels ruxsati bilan qabul qilingan.

This national standard is the identical implementation of EN 60684-3-300:2002 and is adopted with permission of Rue de Stassart 35, B - 1050 Brussels

Ushbu standart 2025-yil 26-yanvar dan boshlab O‘zbekiston standartlar institutining 2024-yil 26-noyabrdagi 77/XSt-son buyrug‘i bilan kuchga kiritildi.

**Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi
O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli**

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

**Moslashuvchan elektr izolyatsion quvurlar. 3-qism. Qobiqning alohida turlari
uchun texnik shartlar. List 300. Shisha tolali, to‘qilgan, qoplamagan qoplama
(EN 60684-3-300:2002, IDT)**

Rasmiy nashr

O‘zbekiston standartlar instituti

Toshkent

So‘z boshi

1 O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan QABUL QILISHGA TAQDIM ETILDI.

2 O‘zbekiston standartlar institutining 2024-yil 26-noyabrdagi 77/XSt-son buyrug‘i bilan TASDIQLANDI VA AMALGA KIRITILDI.

3 Ushbu standart EN 60684-3-300:2002 “Flexible insulating sleeving — Part 3: Specifications for individual types of sleeving — Sheet 300: Glass textile fibre sleeving, braided, uncoated” xalqaro standartiga aynan o‘xshash.

4 DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

Muqaddima

15C/1355/FDIS hujjatining matni, IEC 60684-3-300 ning kelajakdagi 2-nashri, SC 15C tomonidan tayyorlangan, Texnik xususiyatlar, IEC TC 15, Izolyatsiya materiallari, IEC-CENELEC parallel ovoziga taqdim etilgan va CENELEC tomonidan EN 60684-3-300 sifatida 2002-09-01 da tasdiqlangan.

Ushbu standart HD 523.3.300 S1:1989 o‘rnini egallaydi.

Quyidagi sanalar tuzatildi:

- bir xil milliy standartni e‘lon qilish yoki tasdiqlash yo‘li bilan ENni milliy darajada amalga oshirish kerak bo‘lgan oxirgi sana

- EN ga zid bo‘lgan milliy standartlar qaytarib olinishi kerak bo‘lgan oxirgi sana

“Normativ” deb belgilangan ilovalar standartning tarkibiy qismi hisoblanadi. Ushbu standartda ZA ilova normativ hisoblanadi. Ilova ZA CENELEC tomonidan qo‘shildi.

Tasdiqlash eslatmasi

Xalqaro standart IEC 60684-3-300:2002 ning matni CENELEC tomonidan Yevropa standarti sifatida hech qanday o‘zgartirishlarsiz tasdiqlangan.

Kirish

Ushbu standart elektr maqsadlari uchun egiluvchan izolyatsiyalash qoplamlari bilan shug‘ullanadigan qatorlardan biridir.

Seriya uch qismdan iborat:

1-qism: Ta’riflar va umumiy talablar (IEC 60684-1);

2-qism: Sinov usullari (IEC 60684-2);

3-qism: Alohida turdagi to‘qimalarning texnik tavsiflari (IEC 60684-3).

Ushbu standart 3-qismni o‘z ichiga olgan varaqlardan biri hisoblanadi:

300-varaq: Shisha tolali to‘qimachilik qoplamlari, o‘rilgan, qoplanmagan.

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Moslashuvchan elektr izolyatsion quvurlar. 3-qism. Qobiqning alohida turlari uchun texnik shartlar. List 300. Shisha tolali, to‘qilgan, qoplamagan qoplama

Трубки электроизоляционные гибкие. Часть 3. Технические условия отдельных типов оболочки. Лист 300. Обшивка из стеклотекстильного волокна, плетеная, без покрытия

Flexible insulating sleeving — Part 3: Specifications for individual types of sleeving — Sheet 300: Glass textile fibre sleeving, braided, uncoated

---

Amalga kiritish sanasi 26.01.2025

1 Qo‘llanish doirasi

Ushbu standart E tipidagi kalava ipdan tayyorlangan qoplamasiz shisha tolali to‘qimachilik o‘ramiga qo‘yiladigan talablarni belgilaydi. Qoplama dumaloq ko‘ndalang kesimni saqlab turish uchun termik ishlov berish orqali qizdiriladi. Ushbu mato 350 °C gacha bo‘lgan haroratda foydalanish uchun mos keladi.

Odatda u ichki diametri 0,5 mm dan 30 mm gacha bo‘lgan holda ishlab chiqariladi va odatda tabiiy rangda yetkazib beriladi.

Ushbu standartda maxsus ko‘rsatilganidan farq qiladigan o‘lchamlar yoki ranglar individual elementlar sifatida mavjud bo‘lishi mumkin. Ushbu elementlar, agar ular 2 va 3-jadvallarda keltirilgan xususiyatlarga qo‘yiladigan boshqa talablarga javob bersa, ushbu standartga mos deb hisoblanadi.

Ushbu spetsifikatsiyaga mos keladigan materiallar belgilangan unumdorlik darajalariga mos keladi. Biroq, foydalanuvchi tomonidan materialni aniq qo‘llash uchun tanlash faqat ushbu spetsifikatsiyaga emas, balki ushbu qo‘llanishda yetarli unumdorlik uchun zarur bo‘lgan haqiqiy talablarga asoslanishi kerak.

2 Standartlarga havolalar

Quyidagi havola hujjatlar ushbu hujjatni qo‘llash uchun majburiy hisoblanadi. Sanasi havolalar uchun faqat ko‘rsatilgan nashr qo‘llaniladi. Sanasi belgilanmagan havolalar uchun havola hujjatining oxirgi nashri (har qanday tuzatishlar bilan birga) qo‘llaniladi.

IEC 60068-2-10:1988 Atrof-muhitga ta’sir sinovlarining asosiy jarayonlari - 2-qism: Sinovlar - J sinovi va qo‘llanma: Mog‘or o‘sishi

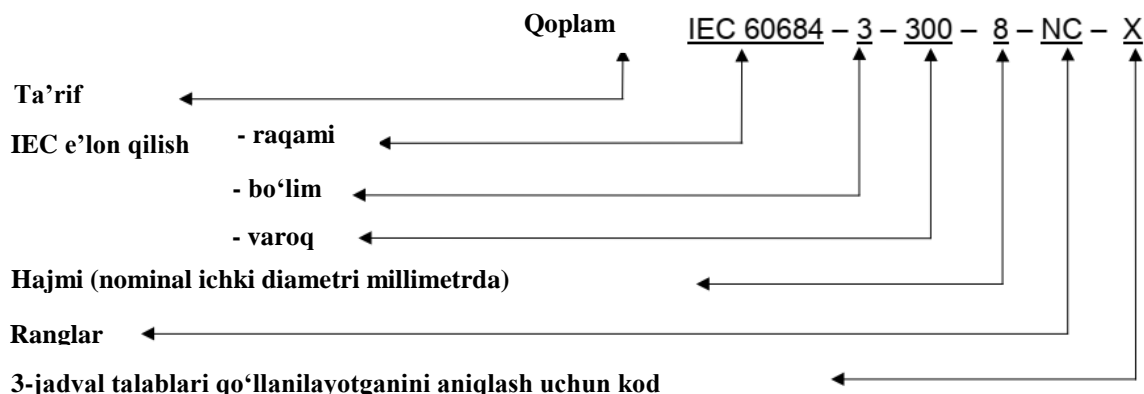
IEC 60684-1:1980 Egiluvchan izolyatsiyalovchi qoplama uchun spetsifikatsiya - 1-qism: Ta’riflar va umumiy talablar

IEC 60684-2:1997 Egiluvchan izolyatsiyalovchi qoplama - 2-qism: Sinov usullari

IEC 60757:1983 Ranglarni belgilash kodi

3 Belgilanishi

Qobiq quyidagi ta’rif bilan identifikatsiyalanishi kerak:

3-jadvalda ko’rsatilgan istalgan yoki har ikkala mulk kelishilganligini va sotib olish shartnomasiga kiritilganligini belgilash oxirida “X” qo’shimchasi bilan ko’rsatish mumkin

Rang uchun ishlatiladigan har qanday qisqartma IEC 60757 ga muvofiq bo’lishi kerak. NC “Tabiiy rang/ Rangsiz pigmentatsiya” uchun ishlatiladi. Agar qisqartmalar berilmagan bo’lsa, rang to’liq yoziladi.

4 Talablar

IEC 60684-1 da keltirilgan umumiy talablardan tashqari, qoplama 1, 2 va 3-jadvallar talablariga mos kelishi kerak.

5 Qoplamalarning talablarga muvofiqligi

Izolyatsiyaning muvofiqligi odatda 4 mm qalinlikdagi izolyatsiyadan foydalanilganda olingan natijalarga asoslanishi kerak.

1-jadval - O’lcham talablari

Nominal ichki diametr mm	Minimal devor qalinligi mm	Izohlar
0,5 va 0,8	0,15	Bu qoplamaning o’ta egiluvchanligi tufayli ichki diametrga yo’l qo’yishlarni ko’rsatish mumkin emas.
1 dan 4 gacha	0,25	
5 dan 8 gacha	0,30	
10 dan 15 gacha	0,35	Nominal ichki diametri standart bo’lmagan qoplam devorining qalinligi keyingi eng kichik standart o’lchamdan katta bo’lishi kerak.
>15	0,45	Nominal ichki standart diametri 0,5 mm dan kam bo’lgan qoplam devorining qalinligi kamida 0,15 mm bo’lishi kerak.

2-jadval - Asosiy talablar

Xususiyat	IEC 60684-2 band yoki kichik band	O‘lchov birliklari	Eng ko‘p va eng kam	Talablar
Devor qalinligi	3.2	mm	Eng kam.	Jadval 1
Isitish paytida massa yo‘qotish	8	%	Eng ko‘p.	0,15
Cho‘zilishga chidamlilik	19.3	MPa	Eng kam.	90
Quritish qarshiligi	20	%	Eng ko‘p.	Mijoz va yet- kazib beruvchi o‘rtasidagi kelishuvga ko‘ra
Ionli aralashmalar	29	mS/m	Eng ko‘p.	15

3-jadval - Maxsus talablar

Xususiyat	IEC 60684-2 band yoki kichik band yoki boshqa hav- ola	Talablar
Mog‘or o‘rishiga chidamlilik	IEC 60068-2-10	1 yoki undan yuqori daraja
Xona haroratida uzilish kuchlanishi	21.2 yoki 21.4	Qaydga qarang
Izoh - Bu turdagi qoplamlar odatda faqat havoni izolyatsiyalash uchun ishlatiladi; shuning uchun bu standartda uzilish kuchlanishiga hech qanday talablar ko‘rsatilmagan. Ushbu mol-mulkning har qanday qiymati shartnoma predmeti bo‘lishi kerak. Odatiy qiymat devor qalinligi 1,5 kV/mm ni tashkil qiladi, ammo devor qalinligi va uzilish kuchlanishi o‘rtasidagi chiziqli bog‘liqlikni taxmin qilish mumkin emas.		

(normativ)

Xalqaro nashrlarga tegishli Yevropa nashrlari bilan me’yoriy havolalar

Ushbu standart sana yoki sana belgilanmagan ma’lumotnomalar orqali boshqa nashrlardan olingan qoidalarni o‘z ichiga oladi. Ushbu me’yoriy havolalar matnda tegishli o‘rinlarda keltirilgan va nashrlar keyingi o‘rinlarda keltirilgan. Sanaga oid ma’lumotlar uchun, ushbu nashrlarning istalgan biriga keyingi tuzatishlar yoki tuzatishlar ushbu Yevropa standartiga faqat tuzatish yoki qayta ko‘rib chiqish orqali kiritilganda qo‘llaniladi. Sana ko‘rsatilmagan ma’lumotlar uchun havola qilingan nashrning oxirgi nashri (shu jumladan tuzatishlar) qo‘llaniladi.

Izoh - Agar xalqaro nashr (MOD) da ko‘rsatilgan umumiy o‘zgartirishlar bilan o‘zgartirilgan bo‘lsa, tegishli EN/HD qo‘llaniladi.

E’lon qilish	Yil	Sarlavha	EN/HD	Yil
IEC 60068-2-10	1988	Ekologik sinov 2-qism: Sinovlar - J sinovi va ko‘rsatmalar: Qolipning	HD 323.2.10 S3	1988
IEC 60684-1	1980	Egiluvchan izoly- atsiyalovchi qoplam uchun spetsifikatsiya 1-	EN 60684-1	1995
IEC 60684-2	1997	Egiluvchan izoly- atsiyalovchi qoplama 2- qism: Sinov usullari	EN 60684-2	1997
IEC 60757	1983	Ranglar uchun kod	HD 457 S1	1985

Bibliografik ma’lumotlar

